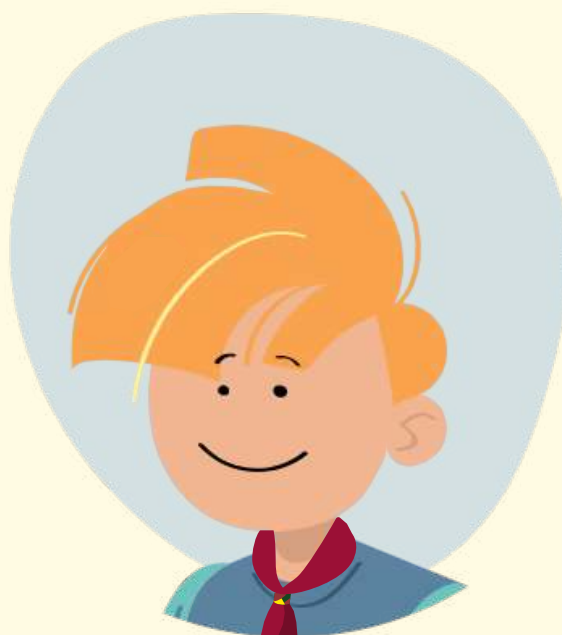

ПЛАСТ
Національна скаутська
організація України

СХОДИНИ ДЛЯ ЮНАЦТВА

Сходи́ни 7 “Бомбардування”

Про що ці сходи?

Заняття створено, щоб навчити юнаків та юначок базових правил безпеки і поведінкових норм під час бомбардування.

Завдяки сходинам юнацтво (підлітки):

1. опанує розуміння правил дій при бомбардуванні чи обстрілі;
2. умітиме визначати безпечну дорогу до місця укриття при повітряній тривозі;
3. знатиме карту бомбосховищ свого міста;
4. матиме наготові порядок дій, у разі якщо поруч немає бомбосховища.

Формати проведення сходин:

Матеріали заняття можна використати як в онлайн, так і офлайн форматах. У тексті вказані варіації для обох варіантів проведення.

Рекомендований вік учасників: 12–17 років, УПУ.

Тривалість заняття: 90 хв

Рекомендації щодо проведення сходин:

- Для ефективного проведення сходин потрібно забезпечити юнацтво доступом до Інтернету.

ПЛАН ЗАНЯТТЯ

Привітання: СКОБ! Слава Україні! У наші тривожні часи варто зберігати спокій та впевненість. Важливо бути підготовленим до будь-якого розвитку подій і знати, що робити в надзвичайній ситуації. Тому сьогодні поговоримо про те, як діяти під час повітряної тривоги, де б вона вас не застала.

(10 хв) Відкриття

Збірка, звіт, привітання пластовим гаслом “СКОБ!”, молитва, гімн Пласту.

(10 хв) Обговорення

Скажіть, чи відрізнятимуться ваші дії під час повітряної тривоги у різних регіонах України? Чому важливо реагувати на неї навіть у західних областях? Що таке “правило двох стін”?

(10 хв) Гра

Кожен гравець має своє місце, позначене каменем, галузкою або іншим предметом так, що всі утворюють коло.

Один гравець, який не має свого місця, є пластуном-мандрівником.

Мандрівник каже, що хоче піти у мандрівку, наприклад на Говерлу і мусить до неї підготуватися. Підходить до гравців по черзі, і кожен з них каже йому (щоб інші не чули), чим він в мандрівці хоче бути: хлібом, наплічником, саперкою, пляшкою тощо.

Мандрівник, обійшовши всіх, має запам'ятати, які речі йому сказали. Тоді він починає ходити всередині кола і говорить голосно: "Йду на Говерлу, дорога далека, мушу зібратися добре. Беру з собою хліб, повну пляшку води, кладу її до наплічника" і т.д. Гравець, котрий є хлібом, приєднується до мандрівника, коли почує слово "хліб" і йде за ним. Так само робить другий, що є пляшкою, третій, що є наплічником і т.д., так що утворюється "змійка". Маючи всі речі з собою, мандрівник веде всіх за собою поза місце гри, куди і як захоче. Відбувши мандрівку, повертається в коло і кричить, "Говерла! Всі на вихід!" Тоді швидко займає котресь місце і решта гравців також стають на якесь зазначене місце.

Хто не добіжить і лишиться без місця, починає мандрівку до іншого місця. Гравці вибирають нові назви і гра повторюється.

Для онлайн-сходин: Мандрівнику пишуть назву предмета у приватні, а коли він перераховує речі, піднімають руку, тоді той, хто останній опустить, стає наступним мандрівником.

(10 хв) Гутірка

Якщо ви перебуваєте в будинку:

Якщо в будинку є підвал — спустіться в підвал.

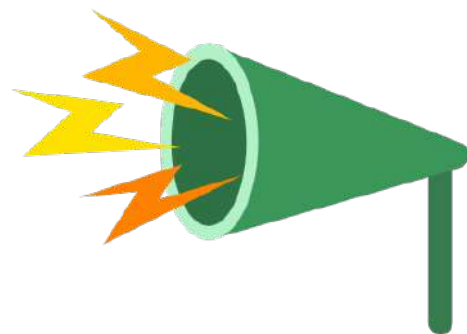
Якщо підвалу немає — спустіться на нижні поверхи. Що нижче, то краще. В ідеалі — на перший поверх.

Заздалегідь знайдіть внутрішню кімнату (з опорною) стіною, що більше бетону навколо, то безпечніше, якщо всі кімнати зовнішні — вийдіть на сходовий майданчик. Уникайте вікон!

Якщо відомо, з якого боку ведеться обстріл, виберіть найвіддаленішу кімнату з протилежного боку. У вибраному місці сядьте на підлогу біля стіни — що нижче перебуваєте під час потрапляння снаряда, то більше шансів, що вас не зачепить осколком. Знову ж, не навпроти вікон. Вікна можна заклеїти скотчем, закрити диванними подушками (великими, щільними, але краще мішками з піском), масивними меблями, але не порожніми (набити мішками з піском або речами, але щільно). Це краще, ніж незахищені вікна і скло.

Льох у приватних будинках — це гарний варіант укриття, але і його вхід може завалити! Тому залиште в будинку чи на підвір'ї на видному місці великий помітний плакат "під час бомбардувань ми в погребі" і вкажіть, де погріб розташований. Візьміть із собою телефони, радіо на батарейках, воду.

Не впадайте в паніку. Це кліше, але це важливо.

Якщо обстріл застав вас на вулиці:

1. Щойно почули свист снаряду, падайте на землю.
2. Ляжте у захисну позу: витягніться на землі, п'яти разом, руки зігніть у ліктях, кулаками прикривайте шию, обличчям до землі, відкрийте рот для запобігання контузії.
3. Після першого снаряду уважно роззирніться, щоб швидко знайти безпечніше місце для укриття: біля бордюру, в канаві чи будь-якому заглибленні в землі.
4. Якщо ви перебуваєте у транспорті, негайно залиште авто і знайдіть укриття.

Місця, де краще сховатися під час артобстрілу

— спеціально облаштовані сховища, протирадіаційні або найпростіші укриття. Актуальний список захисних споруд цивільного захисту у вашому місті можна знайти у Матеріалах.

- підземні переходи;
- уздовж високого бордюру чи фундаменту паркану;
- канава, траншея, яма. Найкраще підійде заглиблення в землі, подібне до окопу, глибиною 1–2 м на відкритій місцевості;
- глибокий підвал під капітальним будинком старої побудови. Бажано, щоб він мав 2 виходи;
- підземне овочесховище, силосна яма, оглядова яма відкритого гаража чи СТО;
- каналізаційний люк поруч із вашим будинком. Проте впевніться, що це саме каналізація, а не газова магістраль;
- яма-воронка, залишена від попередніх обстрілів.

Що не можна робити?

- визирати у вікна й користуватися ліфтом;
- перебувати всередині автомобіля, біля нього чи поблизу автозаправки;
- бігти по відкритій місцевості;
- вставати відразу після закінчення обстрілу.

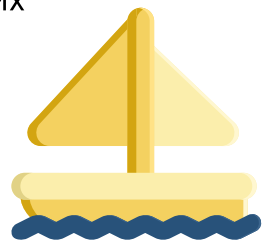
Після закінчення обстрілу (бомбардування), залишаючи місце притулку, не давайте собі розслабитися. Тепер вся ваша увага має бути сконцентрована собі під ноги! Не піднімайте з землі ніяких незнайомих вам предметів: авіабомба, ракета або снаряд могли бути касетними і їхні частини досі небезпечні. Бойові елементи часто розриваються при падінні, але можуть вибухнути пізніше, у руках — від найменшого руху або дотику.

Примітка: за бажанням, виховник може додати до гутірки інформацію з Додатка 1.

(10 хв) Обговорення

Чому не можна ховатися:

- під стінами сучасних будівель, офісів і магазинів;
- у підвалах панельних будинків, біля автомобільної техніки, автозаправних станцій, під стінами будинків із легких конструкцій;
- у місцях, заставлених контейнерами, ящиками, будматеріалами тощо;
- у річках, фонтанах та будь-яких водоймах?

(15 хв) Гра

Гравці діляться на 2 команди. Ви відпочиваєте на яхті в південній частині Тихого океану. У результаті пожежі більша частина яхти знищена і вона поступово занурюється у воду. Ваше місцезнаходження невідоме у зв'язку з поломкою навігаційних приладів, але ви перебуваєте на відстані близько 1500 км від найближчої землі.

У таблиці Додатку 2 наведено перелік 15 предметів, які збереглися від пошкодження після пожежі. В доповнення до цих речей зберігся надувний гумовий човен з веслами. Юнаки/юначки повинні ранжувати 15 перерахованих предметів у відповідності з їх значенням для виживання. Зазначте цифру 1 біля найважливішої речі, цифру 2 — біля другої за значенням і так далі до п'ятнадцятого, найменш важливого для них (Таблиця 1 в Додатку 2).

Після того, як завершено ранжування (± 5 хв), команди виконують загальне завдання (± 10 хв), щоб прийти до єдиної думки щодо рангу кожної з 15 речей.

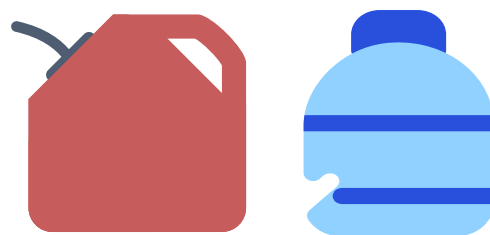

Досягнути узгодження складно, тому не кожна оцінка буде отримувати повну підтримку всіх учасників. Команда прагне кожен оцінку подати так, щоб всі учасники групи могли з нею погодитись хоча б частково. Після цього капітан команди озвучує погоджене ранжування і захищає його. Виникає групова дискусія. Після заслуховування версій усіх команд, виховник оголошує експертне рішення.

Основними предметами, необхідними людині, яка потрапила у корабельну аварію в океані, є речі, які привертають увагу та ті, що допомагають вижити до прибуття рятувальників. Навігаційні засоби мають порівняно невелике значення: якщо навіть гумовий човен і в змозі досягнути землі, неможливо на ньому запасти достатньо харчів і води для життя протягом тривалого часу. Таким чином найважливішими є дзеркало та каністра з нафтогазовою сумішшю. Ці речі можуть бути використані для сигналізації повітряним і морським рятувальникам. Іншими за значенням є такі речі, як 20-літрова ємність з водою та армійський харчовий запас (Таблиця 2 в Додатку 2).

Перемагає та команда, в якій найбільша кількість відповідей співпадає з експертним рішенням.

Гра підходить для **офлайн та онлайн-сходин**.

(10 хв) Рефлексія та обговорення

Чи реагуєте ви на сигнал повітряної тривоги? Як можна зайняти себе в бомбосховищі? Чому потрібно йти в укриття, навіть якщо ви далеко від лінії фронту й у вашому місті немає військових об'єктів?

(10–15 хв) Закриття

Збірка, Гімн закарпатських пластунів, молитва, закриття пластовим гаслом “СКОБ!”

ЩО РОБИТИ ПРИ

ФОСФОРНОМУ БОМБАРДУВАННІ

ФОСФОРНЕ БОМБАРДУВАННЯ СПРИЧИНЯЄ

**Масштабні
пожежі**

**Хімічне
забруднення
ґрунтів**

у людини
при попаданні
на шкіру – **викликає
важкі хімічні опіки,
ураження кісток
та кісткового мозку**

Єдиний захист
від фосфорного
бомбардування –
сховатися в укриття

Фосфор горить
при взаємодії з киснем,
**тому його треба гасити
великою кількістю води**

ПЕРША ДОПОМОГА ПРИ УРАЖЕННІ БІЛИМ ФОСФОРОМ

- ✓ Не торкайтеся руками частинок фосфору на шкірі або на одязі.
- ✓ Якщо є змога, занурьте пошкоджену частину тіла у воду.
Рясно поливайте або змочуйте водою шкіру та одяг там, де є краплі фосфору.
- ✓ Обережно зніміть одяг, краще прямо у воді або продовжуючи поливати водою шкіру та одяг там, де є краплі фосфору.
- ✓ Рану обробіть содовим розчином: на 1 склянку води потрібно додати 1 чайну ложку соди.
- ✓ Пийте багато води, молока чи лужної води без газу.
- ✓ Якщо людина з фосфорними опіками при свідомості, дайте їй знеболювальне та заспокійливе.
- ✓ **При обробці ран ні в якому разі не використовуйте вату та перекис водню!**
Перекис розпадається на воду та кисень, який викликає загоряння фосфору

№ п/п	Предмет	Індивідуальна	Групова		
			ком. А	ком.Б	ком.С
1	секстант				
2	дзеркало для гоління				
3	вода (20 л)				
4	протимоскітна сітка				
5	коробка з армійським харчовим запасом				
6	карта Тихого океану				
7	рятівна гумова подушка				
8	каністра з нафтогазовою сумішшю				
9	транзисторний радіоприймач				
10	репеллент (для відлякування акул)				
11	поліетіленова плівка (2 м ²)				
12	бутль рому				
13	нейлоновий канат (5 м)				
14	дві коробки шоколаду				
15	риболовні приналежності				

№	Предмет	Ранг	Призначення
1	2	3	4
1.	секстант	15	без таблиць та хронометру відносно безкорисний
2.	дзеркало для гоління	1	важливе для сигналізації повітряним та морським рятівникам
3.	вода (20 л)	3	для задоволення спраги
4.	протимоскітна сітка	14	в океані немає москітів
5.	коробка з армійським харчовим запасом	4	забезпечує основу харчування
6.	карта Тихого океану	13	непридатна без додаткових навігаційних приладів
7.	рятівна гумова подушка	9	якщо будь-хто випаде з човна, може слугувати рятівним засобом
8.	каністра з нафтогазовою сумішшю	2	важлива для сигналізації
9.	транзисторний радіоприймач	12	має незначну цінність, оскільки немає передавача
10.	репеллент (для відлякування акул)	10	призначення очевидне
11.	поліетіленова плівка (2 м ²)	5	використовується для збору дощової води
12.	бутль рому	11	може бути використаний як антистатик
13.	нейлоновий канат (5 м)	8	для закріплення спорядження
14.	дві коробки шоколаду	6	резервний запас харчування
15.	риболовні приналежності	7	оцінюється нижче ніж шоколад, оскільки немає впевненості, що ви зловите рибу.

Додаткові матеріали:

1. Як діяти, почувши сигнал тривоги: [URL](#).
2. Короткі інструкції, які можуть врятувати ваше життя: [URL](#).
3. Як діяти при обстрілі та бомбардуванні: [URL](#).
4. Що робити при фосфорному бомбардуванні: [URL](#).
5. Укриття в Україні: де шукати: [URL](#).

